

Sygn. akt: I C 27/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Ewa Oknińska,
-----------------	----------------------

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2021 r. w Olsztynie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa E. M., M. M. (1)

przeciwko R. Bank (...) w W. prowadzący w Polsce działalność gospodarczą za pośrednictwem oddziału R. Bank (...) (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce

o ustalenie i zapłatę, ewentualnie o zapłatę

I. oddala powództwo o ustalenie, że umowa o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 18 listopada 2009 r. jest nieważna,

II. oddala powództwo o zapłatę kwot 101.397,37 zł i 25.509,37 CHF, dochodzonych z tytułu nieważności umowy,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 26.456,61 (dwadzieścia sześć tysięcy czterysta pięćdziesiąt sześć 61/100) zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 lutego 2020 r. do dnia zapłaty

IV. zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 7.488,04 (siedem tysięcy czterysta osiemdziesiąt osiem 04/100) (...) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25 grudnia 2020 r. do dnia zapłaty,

V. w pozostałym zakresie oddala powództwo określone w pkt 2 pisma z dnia 26 listopada 2020 r. ,

VI. wzajemnie znosi koszty procesu między stronami.

sędzia Ewa Oknińska

Sygn. akt: I C 27/20

UZASADNIENIE

Powodowie M. M. (1) i E. M. wnieśli przeciwko *pozwanemu R. Bank (...) w W. prowadzącemu w Polsce działalność za pośrednictwem oddziału R. Bank (...) (Spółce Akcyjnej) Oddział w Polsce:*

- o ustalenie, że umowa o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 18 listopada 2009 r. jest nieważna;

- ewentualnie o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kwoty 101.397,37 zł oraz 25.509,37 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 26 listopada 2019 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu świadczeń w przypadku uznania, że umowa o kredyt hipoteczny nr (...) jest nieważna;

- ewentualnie o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kwoty 50.327,09 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 26 listopada 2019 r. do dnia zapłaty tytułem nadpłaconych rat w okresie od 1 stycznia 2010 r. do 30 czerwca 2019 r., wobec stosowania przez pozwanego postanowień bezskutecznych wobec powodów.

Jednocześnie powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłat skarbowych od pełnomocnictwa, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu, powodowie wskazali, że zawarli z (...) S.A. Oddział w Polsce umowę kredytu hipotecznego indeksowanego do (...) jako konsumenci, której integralną część stanowił regulamin. Powodowie podnieśli, że umowa została zawarta według standardowego wzorca, a jej postanowienia nie były indywidualnie uzgadniane między stronami. Zgodnie z umową, spłata rat następowała poprzez obciążenie rachunku przez Bank po przeliczeniu z zastosowaniem Tabeli walut i w dniu pobrania poszczególnych rat ich wysokość nie była znana. Natomiast wypłata kredytu następowała w złotych według kursu nie niższego niż kurs kupna zgodnie z Tabelą obowiązującą w momencie wypłaty środków z kredytu. W ocenie strony powodowej, za abuzywne uznać należy następujące postanowienia: § 2 ust. 1 umowy, § 7.4 i §9.2 regulaminu, składające się na mechanizm indeksacji. Postanowienia te pozostają w sprzeczności z art. 353¹ k.c. i w związku z tym są nieważne. W konsekwencji zastosowania wymienionych postanowień, Bank uprawniony był do dowolnego kształtowania kursu waluty, co przekładało się na ustalenie salda zadłużenia i wysokości poszczególnych rat. W umowie zaś nie uregulowano zasad ustalania tabeli walut, co pozbawiło stronę powodową jakiegokolwiek weryfikacji poprawności ustalania wysokości ich zobowiązania względem Banku. W ocenie powodów, klauzulę indeksacyjną należy uznać za określającą podstawowe świadczenia w ramach zawartej umowy i niejednoznaczna. Wskazali nadto, że od lutego 2015 r. spłacają kredyt w walucie (...), jednak oceny zgodności zakwestionowanych postanowień należy dokonywać według stanu z chwili zawarcia umowy bowiem sposób jej wykonywania nie ma znaczenia dla charakteru określonego postanowienia umownego. W przypadku uznania powyższych postanowień za abuzywne, umowa zostałaby pozbawiona zapisów ustalających wysokość głównych świadczeń stron i w związku z tym, winna być uznana za nieważną. W okresie od dnia zawarcia umowy kredytowej do 30 września 2019 r. bank pobrał od kredytobiorców bezpodstawnie, stosując zakwestionowany mechanizm indeksacji, łącznie kwotę 101.397,37 zł (w okresie od dnia 24 grudnia 2009 r. do 26 stycznia 2015) i 25.509,37 CHF (w okresie od 26 lutego 2015 r. do dnia 26 września 2019 r.) Co do interesu prawnego w ustaleniu nieważności umowy o kredyt, powodowie wskazali, że ewentualne uwzględnienie roszczeń o zapłatę nie reguluje w sposób definitywny wzajemnych relacji stron, a orzeczenie ustalające zapobiegnie dalszemu sporowi o roszczenia banku wynikające z umowy.

Ponadto powodowie wskazali, że w przypadku uznania, że umowa jest ważna i umowa obowiązuje z pominięciem postanowień abuzywnych, brak jest podstaw do zastąpienia powstałej w umowie luki innymi regulacjami. (pozew k. 4-18, pismo k. 266).

Pozwany (...) Bank (...) S.A. Oddział w Polsce, w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że zawarta pomiędzy stronami umowa oraz zawarte w niej postanowienia umowne są ważne i stanowią dopuszczalny wariant umowy kredytowej w myśl art. 69 ustawy Prawo bankowe, nie naruszając tym samym granicy swobody umów i zasad współżycia społecznego. Na powyższą okoliczność, pozwany przywołał liczne orzecznictwo. Zaciągając zobowiązanie strona powodowa była świadoma ryzyka kursowego i wpływu kursu waluty na wysokość zobowiązania wobec pozwanego co odzwierciedlają złożone przez stronę powodową oświadczenia na piśmie. We wniosku o udzielenie kredytu, zawnioskowano o kredyt indeksowany do (...), który był korzystniejszy ze względu na niższą ratę oprocentowanie, zaś kwestionowane postanowienia zostały pomiędzy stronami indywidualnie uzgodnione. Pozwany zakwestionował zarzucaną dowolność w ustalaniu kursu walut w Tabeli, wskazując, że kurs waluty obcej był kursem rynkowym, ustalany w oparciu o niezależne od Banku globalne wskaźniki. Podniósł także, że od dnia 1 lipca 2013 r. wprowadzono wiążący strony regulamin zawierający jasny opis mechanizmu wyznaczania kursów kupna i sprzedaży dla walut (...)/PLN. Jednocześnie, powodowie w dniu 31 stycznia 2015 r. zawarli aneks umożliwiający spłatę zobowiązania w walucie waloryzacji. Tym samym, postanowienia określające

zasady ustalania kursów walut nie były stosowane i nie miały wpływu na wykonywanie umowy. W ocenie pozwanego wzmiankowany aneks stanowił odnowienie w myśl art. 506 k.c. i brak jest podstaw kwestionowania stosunku prawnego za okres po zawarciu aneksu w oparciu o stan rzeczy istniejący po zawarciu tego aneksu z pominięciem elementu abuzywnego. Ponadto, pozwany zakwestionował interes prawny powodów bowiem przysługuje im dalej idące roszczenie i podniósł zarzut przedawnienia roszczenia. W ocenie pozwanego, w przypadku stwierdzenia abuzywności postanowień umownych, w ich miejsce winny znaleźć się przepisy dyspozytywne (art. 358 k.c.). Po ewentualnym wyeliminowaniu klauzuli kursowej nadal istniałaby możliwość wykonywania umowy poprzez spłacanie rat kredytu bezpośrednio w walucie (...). Dodatkowo, rozliczenie pomiędzy stronami nie może zostać dokonane, gdyż kredytobiorcy nadal są dłużnikami banku, który wobec powyższego nie jest bezpodstawnie wzbogacony.

Pismem z dnia 25 listopada 2020 r. pełnomocnik powodów dokonał zmiany powództwa w ten sposób, że wniósł w pierwszej kolejności o ustalenie, że umowa o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 18 listopada 2009 r. jest nieważna i zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kwoty 101.397,37 zł oraz 25.509,37 CHF wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 26 listopada 2019 r. do dnia zapłaty;

ewentualnie o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kwoty 26.456,61 zł oraz 7.488,04 CHF z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 26 listopada 2019 r. do dnia zapłaty wobec stosowania przez pozwanego bezskutecznych postanowień. (pismo k. 379- 379 v., k. 385,386-387).

Sąd ustalił, co następuje:

Powodowie, działając jako konsumenci, wystąpili w dniu 14 października 2009 r. do poprzednika prawnego pozwanego z wnioskiem o udzielenie kredytu z przeznaczeniem na budowę domu systemem gospodarczym w łącznej kwocie 305.000 zł. Jako zawnioskowaną walutę wskazano frank szwajcarski (...). Powodowie złożyli oświadczenie, iż zostali zapoznani przez pracownika Banku z kwestią ryzyka kursowego w przypadku udzielenia kredytu indeksowanego do waluty obcej oraz, że będąc w pełni świadomi ryzyka kursowego, rezygnują z możliwości zaciągnięcia kredytu w złotych dokonując wyboru kredytu indeksowanego, znane są im postanowienia regulaminu w odniesieniu do kredytów indeksowanych do waluty obcej. Ponadto wskazali, że są świadomi ponoszenia ryzyka kursowego związanego z wahaniami kursów waluty obcej, do której indeksowany jest kredyt, jego wpływu na wysokość zobowiązania względem Banku oraz rat spłaty kredytu i że saldo zadłużenia kredytu wyrażone jest w walucie obcej jak również raty, podlegające spłacie w złotych na zasadach opisanych w regulaminie.

(dowód: wniosek o kredyt hipoteczny k. 158-160, oświadczenie- k. 162)

W dniu 18 listopada 2009 r. strony zawarły umowę o kredyt hipoteczny nr (...), na podstawie której, Bank zobowiązał się udzielić powodom kredytu w kwocie 305.000 zł „indeksowanego” do waluty (...), z przeznaczeniem na budowę domu systemem gospodarczym. Integralną część umowy stanowił „Regulamin kredytu hipotecznego udzielanego przez (...).

Kredytu udzielono na okres 432 miesięcy, płatnego w równych miesięcznych ratach obejmujących część kapitałową oraz odsetkową, płatną w terminach i wysokościach określonych w umowie. Spłata następowała poprzez pobranie raty spłaty kredytu z rachunku kredytobiorcy, prowadzonego w złotych. W myśl § 6 ust. 6 umowy, kredytobiorcy zobowiązani byli do utrzymywania wystarczających środków na rachunku, uwzględniając możliwe wahania kursowe w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej. W przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej, raty kredytu podlegające spłacie wyrażone są w walucie obcej i w dniu ich wymagalności pobierane są ze wskazanego rachunku bankowego, według kursu sprzedaży, zgodnie z Tabelą obowiązującą w Banku na koniec dnia roboczego poprzedzającego dzień wymagalności raty spłaty kredytu. O wysokości pierwszej raty oraz terminach spłaty Bank informuje kredytobiorcę listownie, w ciągu 14 dni od dnia uruchomienia kredytu (§ 9 ust. 2 i § 11 ust. 1 regulaminu).

Zgodnie z § 2 ust. 4 umowy, kredytobiorcy zobowiązali się do zapłaty prowizji od udzielonego kredytu wynoszącej 1,00% kwoty kredytu, jednak nie niższej niż 3.050 zł. W przypadku dobrowolnego przystąpienia do umowy grupowego ubezpieczenia na życie oraz wskazania Banku jako uposażonego, Bank wstrzymuje się z pobraniem części prowizji w

wysokości odpowiadającej 0,5 p.p., jednak nie wyższej od kwoty opłaty za pierwszy rok ubezpieczenia i jednocześnie zwalnia kredytobiorcę z obowiązku jej zapłaty pod warunkiem że kredytobiorca nie zrezygnuje z ubezpieczenia w trakcie pierwszego roku trwania ochrony ubezpieczeniowej. Nieopłacona część prowizji staje się wymagalna od następnego dnia po dacie rezygnacji przez kredytobiorcę z ubezpieczenia, jednakże w kwocie nie wyższej niż równowartość części składki rocznej przypadającej za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

Oprocentowanie kredytu było zmienne i na dzień sporządzenia umowy wynosiło 4,15500 % w stosunku rocznym, z zastrzeżeniem postanowień regulaminu w zakresie ustalania wysokości oprocentowania. Zmienna stopa oprocentowania ustalana była jako suma stopy referencyjnej LIBOR 3M oraz stałej marży Banku w wysokości 3,90 punktów procentowych. W § 11 ust. 2 regulaminu wskazano, że wysokość rat spłaty kredytu należnych za poszczególne okresy rozliczeniowe może ulegać zmianom w szczególności w przypadku m. in. zmiany wysokości oprocentowania.

Wyplata kredytu realizowana była w transzach po spełnieniu przez kredytobiorcę warunków uruchomienia kredytu i złożeniu dyspozycji wypłaty środków. Transze wypłacane były na rachunek bankowy wskazany przez kredytobiorcę w dyspozycji wypłaty środków, zgodnie z przeznaczeniem kredytu. W myśl § 7 ust. 4 regulaminu, w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej, wypłata następuje w złotych według kursu nie niższego niż kurs kupna zgodnie z Tabelą obowiązującą w momencie wypłaty środków z kredytu. Saldo zadłużenia z tytułu kredytu wyrażone jest w walucie obcej i obliczane według kursu stosowanego przy uruchomieniu kredytu.

W § 2 pkt. 12 regulaminu, Tabelę określono jako tabelę kursów walut obcych obowiązującą w Banku. W § 15 ust 7 regulaminu wskazano, że kursy walut obcych ustalane są przez bank, po uwzględnieniu następujących parametrów: bieżącej sytuacji na rynku walutowym, średnich kursów walut ogłaszanych przez NBP, przewidywanego przez zarządzających pozycją walutową banku kierunku zmian kursów walutowych, aktualnej pozycji walutowej utrzymywanej przez bank.

Na zabezpieczenie spłaty kredytu wraz z odsetkami i innymi należnościami wynikającymi z umowy, ustanowiono hipotekę kaucyjną do kwoty 610.000 zł na nieruchomości położonej w G., nr działki (...) dla której Sąd Rejonowy w O. VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi KW nr (...).

(dowód: umowa o kredyt hipoteczny k. 23-29, oświadczenie banku o udzieleniu kredytu k. 30, oświadczenie kredytobiorcy o ustanowieniu hipoteki kaucyjnej k. 37, pełnomocnictwo k. 38-39, warunki udzielenia elastycznego kredytu domowego k. 41-44, regulamin kredytu hipotecznego udzielanego przez (...) k. 45-54, decyzja kredytowa k. 55-56, umowa cesji praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości k. 57-58, zawiadomienie zakładu ubezpieczeń k. 64, pismo R. P. z dn. 9.07.2013 r. k. 65-66, pismo R. P. z dn. 25.10.2013 r. k. 67)

Wraz z zawarciem umowy, powodowie złożyli oświadczenie, iż zostali zapoznani przez pracownika Banku z kwestią ryzyka kursowego w przypadku udzielenia kredytu indeksowanego do waluty obcej oraz, że będąc w pełni świadomi ryzyka kursowego, rezygnują z możliwości zaciągnięcia kredytu w złotych dokonując wyboru kredytu indeksowanego, znane są im postanowienia regulaminu w odniesieniu do kredytów indeksowanych do waluty obcej. Ponadto wskazali, że są świadomi ponoszenia ryzyka kursowego związanego z wahaniami kursów waluty obcej, do której indeksowany jest kredyt, jego wpływu na wysokość zobowiązania względem Banku oraz rat spłaty kredytu i że saldo zadłużenia kredytu wyrażone jest w walucie obcej jak również raty, podlegające spłacie w złotych na zasadach opisanych w regulaminie.

(dowód: oświadczenie kredytobiorcy w zw. z zaciągnięciem kredytu zabezpieczonego hipoteką k. 35-36)

Uruchomienie kredytu nastąpiło w transzach w następujących dniach: 26 listopada 2009 r. w kwocie 55.000 zł stanowiącej równowartość 21.144,90 CHF po kursie 2, (...), 9 marca 2010 r. w kwocie 85.000 zł stanowiącej równowartość 33.547,78 CHF po kursie 2, (...), 10 maja 2010 r. w kwocie 85.000 zł stanowiącej równowartość 31.293,72 CHF po kursie 2, (...), 4 sierpnia 2010 r. w kwocie 80.000 zł stanowiącej równowartość 28.691,32 CHF po kursie 2, (...).

(dowód: zaświadczenie k. 85-86 oraz k.87-94)

Pismami z dnia 09 lipca 2013 r. i 22 czerwca 2016 r. pozwany poinformował powodów, że wprowadza zmiany w regulaminie, m.in. w zakresie par. 15 ust 7.

(dowód: pismo z dnia 09 lipca 2013 r. – k. 65-66, pismo z dnia 21 czerwca 2016 r. – k. 82 - 84)

W dniu 31 stycznia 2015 r. strony zawarły aneks nr (...) do umowy o kredyt hipoteczny sporządzonej w dniu 18 listopada 2009 r., zgodnie z którym spłata udzielonego kredytu indeksowanego do waluty obcej następować będzie w walucie obcej (...), do której kredyt jest indeksowany z zastrzeżeniem, że kredytobiorca zobowiązuje się do posiadania rachunku bankowego w tejże walucie obcej, służącego do obsługi kredytu. Raty spłaty pobierane były z rachunku bankowego w walucie (...) zgodnie z obowiązującym harmonogramem. Kwota w walucie obcej pobrana każdorazowo z rachunku bankowego na poczet spłaty raty kredytu powodowała pomniejszenie o tę samą kwotę zadłużenia z tytułu kapitału i odsetek wyrażonego w walucie obcej.

(dowód: aneks nr (...) k. 78-79, potwierdzenie otwarcia konta k. 74, umowa o konto k. 75-77)

Powodowie potrzebowali środków w wysokości 300.000 zł na budowę domu i w tym celu udali się do doradcy kredytowego, który przedstawił im trzy oferty tj. kredyt złotówkowy, kredyt w euro i powiązany z walutą (...). Doradca poinformował powodów, że posiadają zdolność kredytową na zaciągnięcie zobowiązania powiązanego z walutą (...), które wówczas było niżej oprocentowane w stosunku do innych kredytów. W chwili zawarcia umowy, powodowie nie posiadali wiedzy w jaki sposób jest ustalany kurs (...), w oparciu o który następowało przeliczenie kredytu przy wypłacie i spłacie kredytu.

(dowód: zeznania powodów k. 380-381v)

Pismem z dnia 18 listopada 2019 r. powodowie wezwali pozwanego do usunięcia z treści umowy zapisów stanowiących klauzule abuzywne.

(dowód: reklamacja k. 95-98, odpowiedź na reklamacje k. 99-100)

W okresie od 8 stycznia 2010 r. do 26 stycznia 2015 r., powodowie uiszcili na poczet kredytu kwotę 101.113,01 zł, zaś w okresie od 26 lutego 2015 r. do 26 września 2019 r. kwotę 25.206,37 CHF. Przy założeniu, że kredyt został udzielony w kwocie wyrażonej w złotych polskich (bez przeliczenia kursem kupna (...) banku) oraz spłacany był w złotych (bez przeliczania kursem (...) sprzedaży banku) oraz w (...), niezmiennych parametrów umowy, w tym okresu kredytowania, wysokości oprocentowania oraz uwzględniając dokonywane wpłaty w (...) i dokonując przeliczenia dokonanych przez powodów wpłat w (...) na PLN według kursu średniego NBP, w okresie od 8 stycznia 2010 r. do 30 czerwca 2019 r. po stronie powodowej powstała nadpłata w kwocie 55.725,48 zł.

Zgodnie z opinią biegłego sądowego z zakresu bankowości nadpłata w zakresie spłat w PLN w okresie od 8 stycznia 2010 r. do 25 lutego 2015 r. wynosiła 26.456,61 zł, zaś w zakresie spłat w (...) w okresie od 26 lutego 2015 r. do 30 czerwca 2019 r. wynosiła 7.488,04 CHF.

(dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu bankowości – k. 306-318, opinia uzupełniająca k. 356-365)

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dokonał ustaleń faktycznych w sprawie w oparciu o załączone do akt – niekwestionowane przez strony – dokumenty oraz zeznania strony powodowej i zawnioskowanego przez stronę pozwaną świadka, w zakresie w którym znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym. Zawnioskowany świadek A. S. – pracownik pozwanego Banku – ograniczył się do ogólnych kwestii związanych z funkcjonowaniem kredytów i finansowaniem banku oraz konstrukcji tego typu umów jak ta sporna w sprawie niniejszej. Ponadto, nie uczestniczył przy podpisywaniu umowy ani też w takcie innych czynności składających się na jej wykonywanie.

Za wiarygodne natomiast Sąd uznał zeznania powodów w zakresie w którym wskazują na to, że do zawarcia umowy kredytu doszło w wyniku przejęcia wzorca umownego. Żaden przeprowadzony w sprawie dowód nie prowadzi do wniosku odmiennego. Ponadto Sąd uwzględnił opinię biegłego z zakresu bankowości, której wiarygodności i rzetelności nie zakwestionowała skutecznie żadna ze stron. Sąd także nie znalazł podstaw do podważenia wzmiankowanej opinii, która stała się podstawą poczynionych ustaleń faktycznych, w zakresie obejmującym rozliczenie nadpłaty na skutek stosowania przez pozwanego kwestionowanych klauzul abuzywnych składających się na mechanizm indeksacji.

Zatem w pierwszej kolejności i dla porządku poczynionych rozważań, Sąd ustosunkował się do najdalej idącego zarzutu jakim jest nieważność umowy wynikająca z jej poszczególnych postanowień, stanowiących klauzule abuzywne, nie znajdując jednak podstaw do ustalenia nieważności spornej umowy. Konstrukcja umowy kredytu przedstawiona na gruncie niniejszej sprawy mieści się bowiem w granicach swobody umów i nie stanowi naruszenia art. 69 ust. 1 i 2 ustawy Prawo bankowe.

Zgodnie art. 69 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, zaś kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności: strony umowy, kwotę i walutę kredytu, cel, na który kredyt został udzielony, zasady i termin spłaty kredytu, wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje, warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

Zasadnicze postanowienia umowy, w ocenie Sądu, spełniają więc przesłanki tego przepisu (w brzmieniu obowiązującym w dacie jej zawarcia) i pozwalają na uznanie jej za ważną umowę kredytu bankowego. Znane są: strony umowy i kwota oraz waluta kredytu, cel na jaki został udzielony, zasady i termin jego spłaty, wysokość oprocentowania i zasady jego zmiany oraz inne niezbędne warunki.

Jak wynika z treści zawartej pomiędzy stronami umowy, stosownie do jej postanowień, strony umówiły się, że kwota kapitału kredytu w wysokości 305.000 zł początkowo wyrażona w walucie polskiej, zostanie w drodze indeksacji przeliczona na walutę franka szwajcarskiego i oprocentowana w sposób właściwy dla tej waluty. Jakkolwiek też przeliczenie dotyczące indeksacji następowało z zastosowaniem tabeli kursów obowiązującej w pozwanym Banku, skutkiem tego zastosowania nie jest unicestwienie czy unieważnienie umowy jako takiej w całości.

Zważywszy bowiem, że wniosek kredytowy bezspornie dotyczył kredytu w walucie polskiej, zaś postanowienia umowy jednoznacznie wskazują, że Bank udziela kredytu w złotych polskich (§ 2 ust. 1 umowy), a jego wypłata i spłata następuje w złotych polskich (§ 7 ust. 4 i § 9 ust. 2 regulaminu) - nie ulega wątpliwości, że strony zgodnie zamierzały zawrzeć umowę kredytu bankowego w tej właśnie walucie.

Umowa stron zawiera zatem elementy przedmiotowo istotne, które mieszczą się w konstrukcji umowy kredytu bankowego. Przy czym, przepisy ustawy Prawo bankowe na dzień zawarcia umowy kredytu dopuszczały możliwość zawierania umów kredytu ze wskazaniem waluty obcej. Jest to nadto konstrukcja dopuszczalna na podstawie art. 353¹ k.c., zgodnie z którym strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego, jej istota polegała bowiem na stworzeniu przez Bank możliwości wykorzystania przez powodów określonej kwoty pieniędzy w walucie polskiej z obowiązkiem zwrotu w określonym czasie jej równowartości z zastosowaniem miernika w postaci kursu waluty szwajcarskiej.

Odnosnie ryzyka zmiany kursu to wskazać trzeba, że na zmianę kursu waluty wpływa szereg czynników ekonomicznych jak i pozaekonomicznych, niezależnych od woli stron zawartej umowy. Jak wynika z oświadczeń

kredytobiorcy zostali poinformowani o ryzyku kursowym i że po zapoznaniu się z ofertą Banku zdecydowali się zawrzeć umowę kredytu. Co do zasady zatem uznać trzeba, że brak jest podstaw do uznania, że umowa łącząca strony ze względu na jej konstrukcję (umowa kredytu indeksowanego) była sprzeczna z prawem lub z zasadami współżycia społecznego. Kursy walut z natury swojego funkcjonowania cechują się zmienną wartością, wykazując raz tendencję zwykłą, a innym razem spadkową. Zmienność kursów walut jest faktem powszechnie znanym, nie wymagającym dowodu.

Reasumując, skoro kredyt indeksowany nie jest sprzeczny z ustawą – Prawo bankowe, zaś sama umowa kredytu zawiera wszystkie essentialia negotii – brak było podstaw do uznania w świetle art. 58 § 1 k.c. za nieważną z tego powodu umowy kredytu zawartą między stronami, bowiem tak ujęta umowa kredytu indeksowanego mieści się w konstrukcji ogólnej umowy kredytu bankowego.

W dalszej kolejności odnieść należało się do zgłoszonych przez powodów zarzutów w zakresie postanowień umownych zawartych w § 2 ust. 1 umowy, § 7 ust. 4 i § 9 ust. 2 regulaminu jako zawierających klauzule abuzywne. Dotyczy to klauzul indeksacyjnych określających sposób przeliczenia kwoty kredytu do wypłaty po kursie, który nie był znany w chwili zawarcia umowy, jak też kształtowania przez Bank wysokości kursu waluty, według którego rozliczano następnie spłatę kredytu. Niewątpliwie powodowie zawarli umowę kredytu jako konsumenci. Powyższa okoliczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron, a zatem Sąd zbadał umowę pod kątem abuzywności klauzul zawartych w tejże umowie, a mianowicie § 2 ust. 1 umowy, § 7 ust. 4 i § 9 ust. 2 regulaminu.

Wskazane wyżej postanowienia przewidywały, że wysokość zobowiązań będzie przeliczana z zastosowaniem dwóch rodzajów kursu waluty. Bezspornie mechanizm (konkretny sposób) ustalania kursu nie został opisany w żaden sposób, gdyż umowa w tym względzie odsyła tylko do tabeli kursów obowiązującej w Banku w momencie dokonywania przeliczeń kursowych. W § 15 ust 7 regulaminu wskazano jedynie, że kursy walut obcych ustalone są przez bank, po uwzględnieniu następujących parametrów: bieżącej sytuacji na rynku walutowym, średnich kursów walut ogłaszanych przez NBP, przewidywanego przez zarządzających pozycją walutową banku kierunku zmian kursów walutowych, aktualnej pozycji walutowej utrzymywanej przez bank. Oznacza to, że zgodnie z umową Bank miał całkowitą swobodę w zakresie ustalania kursu waluty. Nie zostało zaprzeczone, że umowa stron w zakresie wykraczającym poza dokonane w ramach składania wniosku wyboru dotyczącego kwoty kredytu, waluty kredytu, okresu kredytowania, wysokości marży, została zawarta na podstawie wzoru opracowanego i stosowanego przez Bank. Oznacza to, że pozostałe postanowienia nie były uzgodnione indywidualnie z powodami w rozumieniu art. 385¹ § 1 i 3 k.c. W konsekwencji jest niewątpliwie, że w rozpatrywanej sprawie pozwany przyznał sobie prawo do jednostronnego regulowania - na gruncie zawartej umowy - wysokości rat kredytu waloryzowanego kursem franka. Jednocześnie prawo banku do ustalania kursu waluty nie doznawało żadnych umownych ograniczeń w postaci skonkretyzowanych, obiektywnych kryteriów zmian stosowanych kursów walutowych. Zatem doszło do nierównomiernego rozkładu praw i obowiązków stron umowy kredytowej, prowadzącą do naruszenia interesów konsumenta. W tym zakresie istotne znaczenie należy także przypisać wymaganiu właściwej przejrzystości i jasności postanowienia umownego, czyli odpowiedzi na pytanie, czy zawarta umowa wskazuje w sposób jednoznaczny powody i specyfikę mechanizmu przeliczania waluty, tak by konsument mógł przewidzieć, na podstawie transparentnych i zrozumiałych kryteriów, wynikające dla niego z tego faktu konsekwencje ekonomiczne (vide: wyrok SN z dnia 2.10.2019 r., IV CSK 309/18).

Jak już zostało przedstawione, kwestionowane postanowienia umowy wskazywały na dwa rodzaje kursów – kurs kupna do ustalenia wysokości kredytu, którą należy wypłacić w PLN oraz kurs sprzedaży do ustalenia wysokości kolejnych rat spłaty w PLN.

Wiadomo powszechnie, że kurs kupna waluty to w pewnym uproszczeniu kurs, po którym deklarowane jest kupno danej waluty, a kurs sprzedaży to kurs, po którym deklarowana jest jej sprzedaż, względnie są to kursy, według których będą rozliczane takie transakcje. Kurs kupna z reguły jest niższy od kursu sprzedaży. Zastosowanie dwóch różnych kursów w opisany wyżej sposób w odniesieniu do umowy stron prowadziło do sytuacji, w której kredyt wypłacony w walucie polskiej według kursu niższego (kursu kupna), przy spłacie stawał się już kredytem w kwocie wyższej (bez uwzględnienia wahań kursowych samej waluty). Wysokość raty spłaty została bowiem ustalona według kursu

wyższego (sprzedaży), co oznacza, że suma tych rat (czyli wysokość kredytu pozostałego do spłaty wraz z odsetkami) też była wyższa niż obliczona z zastosowaniem kursu niższego (kursu kupna), jaki obowiązywał przy wypłacie.

Skoro takim zapisom towarzyszyło postanowienie, że wysokość kursu, według którego będzie rozliczana spłata kredytu, ustalał będzie sam Bank, mogło to prowadzić do sytuacji, w której Bank mógłby arbitralnie podwyższać wysokość kursu sprzedaży, według którego rozlicza spłatę kredytu, w stosunku do wysokości rynkowej. Brak sprecyzowania jasnych i obiektywnych kryteriów ustalania przez Bank kursu waluty, przyjmowanego do rozliczania spłat kredytu w sposób, który pozwalałby na weryfikację poprawności kursu, a co za tym idzie sprawdzenie wysokości żądań banku (np. przez odwołanie do parametrów finansowych publikowanych lub znanych powszechnie) prowadził do zastrzeżenia dla Banku wyłącznej i niczym nieograniczonej kompetencji do ustalania wysokości kursu, według którego będzie rozliczana spłata kredytu i ustalana wysokość zobowiązania powodów.

Powyższe w sposób oczywisty prowadziło do rażącego naruszenia interesów powodów. Naraziło ich bowiem na niczym w zasadzie nieograniczone żądania pozwanego co do spłaty udzielonego kredytu i jego wysokości, zależne wyłącznie od kursu waluty ustalanego wszakże przez pozwanego. Co więcej, uprawnienie do określania kursów wymiany dawało Bankowi możliwość wpływania na wysokość zobowiązania do spłaty w PLN. W sposób dowolny zatem mógł kształtować wysokość zobowiązania powodów w walucie, w jakiej spłacał kredyt. Tym samym uzyskał też narzędzie do potencjalnego zminimalizowania niekorzystnych dla siebie skutków zmiany kursów na rynku międzybankowym lub zmian w zakresie oprocentowania (obniżka stopy bazowej), gdyż teoretycznie mógł je rekompensować podwyższeniem kursu sprzedaży przyjętego do rozliczenia spłat kredytu.

Powyższych ustaleń nie podważa okoliczność złożonego przez powodów oświadczenia w zakresie ryzyka kursowego. Wskazać bowiem należy, że czym innym jest ryzyko zmienności kursów, a czym innym ustalanie kursów walut przez Bank. Nie sposób z powyższego oświadczenia wyprowadzić wniosku by powodowie godzili się na mechanizm indeksacji stosowany przez Bank, albowiem pomimo tego że oświadczyli, iż znane są im postanowienia regulaminu w odniesieniu do kredytów indeksowanych do waluty obcej to bezspornie, tenże regulamin, w żadnej mierze nie określał w sposób precyzyjny sposobu ustalania kursów walut przez Bank.

W ocenie Sądu należy zatem uznać, że postanowienia odwołujące się do kursów wymiany i możliwości jej samodzielnego ustalania w ramach tabeli były sprzeczne z dobrymi obyczajami i naruszały rażąco interesy powodów w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., oceniane na datę zawarcia umowy. Takie rozwiązania dawały bowiem Bankowi, czyli tylko jednej ze stron stosunku prawnego, możliwość przerzucenia na powodów całego ryzyka wynikającego ze zmiany kursów waluty stanowiącej podstawę rozliczeń umowy i pozostawiały mu całkowitą swobodę w zakresie ustalania wysokości wzajemnych zobowiązań przez dowolną i pozbawioną jakichkolwiek czytelnych i obiektywnych kryteriów możliwość ustalania kursu przyjmowanego do wypłaty kredytu, a następnie rozliczenia jego spłat.

Podsumowując tę część rozważań, w ocenie Sądu postanowienia umowy:

- § 2 ust. 1 zdanie 2 umowy o treści: „Kredyt jest indeksowany do waluty obcej (...),

- § 7 ust. 4 regulaminu o treści: „W przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej, wypłata kredytu następuje w złotych według kursu nie niższego niż kurs kupna zgodnie z Tabelą obowiązującą w momencie wypłaty środków z kredytu. W przypadku wypłaty kredytu w transzach, stosuje się kurs nie niższy niż kurs kupna zgodnie z Tabelą obowiązującą w momencie wypłaty poszczególnych transz. Saldo zadłużenia z tytułu kredytu wyrażone jest w walucie obcej i obliczane jest według kursu stosowanego przy uruchomieniu kredytu. W przypadku wypłaty kredytu w transzach, saldo zadłużenia z tytułu kredytu obliczane jest według kursów stosowanych przy wypłacie poszczególnych transz. Aktualne saldo zadłużenia w walucie kredytu kredytobiorca otrzymuje listownie na podstawie postanowień § 11”,

- § 9 ust. 2 regulaminu o treści: „W przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej:

1) raty kredytu podlegające spłacie wyrażone są w walucie obcej i w dniu wymagalności raty kredytu pobierane są z rachunku bankowego, o którym mowa w ust. 1 według kursu sprzedaży zgodnie z Tabelą obowiązującą w Banku na koniec dnia roboczego poprzedzającego dzień wymagalności raty spłaty kredytu;

2) jeśli dzień wymagalności raty kredytu przypada na dzień wolny od pracy, stosuje się kurs sprzedaży zgodnie z Tabelą obowiązującą w Banku na koniec ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień wymagalności raty spłaty kredytu”,

miały charakter niedozwolony w rozumieniu art. 385¹ k.c., a w związku z tym nie wiążą powodów.

Wskazać należy, że powyższych ustaleń nie podważa zawarcie przez strony aneksu z dnia 31 stycznia 2015 r. Aneks bowiem nie wyeliminował niedozwolonych postanowień umownych, co nie mogło również wbrew argumentacji pozwanego stanowić odnowienia w myśl art. 506 k.c. Wszelkie bowiem postanowienia odwołujące się do kursów waluty obcej i możliwości jej samodzielnego ustalania w ramach tabeli były sprzeczne z dobrymi obyczajami i naruszały rażąco interesy powodów w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., co podlegało ocenie na dzień zawarcia umowy. W doktrynie podniesiono (zob. E. Łętowska „Prawo umów konsumenckich” Wyd. C.H. Beck 2002 r., str. 22), że „europejska ochrona konsumenta opiera się na paradygmacie przejrzystości informacji i oznacza działania na rzecz stworzenia warunków dla swobodnego wyboru i decyzji konsumenckiej, bowiem pozycja źle poinformowanego partnera umowy, kierującego się własną oceną sytuacji i decyzjami co do zawarcia umowy podlega z oczywistych przyczyn degradacji”. W niniejszej sprawie powodowie, jako konsumenci, ewidentnie nie złożyli oświadczenia w przedmiocie wyłączenia zastosowania sankcji niezwiązania klauzulą niedozwoloną. W ocenie Sądu Bank nie może jednak zasłonić się w tej sprawie brakiem wiedzy o abuzywnym charakterze postanowień zawartych w umowie. W dacie zawierania aneksu, powodowie nie byli należycie poinformowani o tym, że klauzule abuzywne w umowie mogą zostać przez nich zaakceptowane i że następnie mogą oni zawrzeć „aneks”, mający na celu modyfikację stosunku umownego. Tymczasem prawo konsumenta do uzyskania wiedzy o przedmiocie umowy winno być uznane za jego zasadnicze prawo, a brak tej wiedzy nie może zostać wykorzystany przez silniejszego kontrahenta umowy na jego korzyść. Bank jest niewątpliwie tzw. aktywnym uczestnikiem rynku, dysponującym odpowiednią informacją i wiedzą, czego nie można powiedzieć o konsumentach.

Ponadto bank nie wykazał, aby dokonał skutecznej zmiany regulaminu, dokonując w tym zakresie indywidualnego uzgodnienia z powodami. Jednostronna zmiana regulaminu przez bank nie może bowiem sanować abuzywnych postanowień umownych.

W realiach niniejszej sprawy oznacza to, że skutkiem powołanych wyżej zapisów umowy za niedozwolone jest wyeliminowanie ich z tej umowy. Wskutek wyeliminowania zawartych w umowie klauzul abuzywnych, brak jest wyraźnie oznaczonych zapisów dotyczących mechanizmu ustalania kursu waluty, jaki miałyby być przyjmowany do ustalania wysokości rat spłaty w złotych polskich w kolejnych terminach płatności oraz rozliczenia wysokości pozostałego do spłaty zadłużenia strony powodowej. Sporna umowa o kredyt hipoteczny została zawarta w dniu 18 listopada 2009 r., zatem hipotetycznie możliwym byłoby zastosowanie w miejsce postanowień niedozwolonych przepisami o charakterze ogólnym, które są przepisami dyspozytywnymi. Takim przepisem na gruncie prawa krajowego jawi się art. 358 § 2 k.c., który posługuje się kursem średnim NBP w przypadku możliwości spełnienia świadczenia wyrażonego w walucie obcej. Powołać się jednak należy na fakt związania wszystkich sądów Unii Europejskiej wykładnią dyrektywy (...)dokonaną przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 3 października 2019 r. w sprawie(...). (...) podtrzymał pogląd, że w przypadku ustalenia, że w umowie zostało zawarte postanowienie niedozwolone w rozumieniu dyrektywy, skutkiem tego jest wyłącznie wyeliminowanie tego postanowienia z umowy, chyba że konsument następnie je zaakceptuje. Jedynie w drodze wyjątku możliwe jest zastosowanie w miejsce postanowienia niedozwolonego przepisu prawa o charakterze dyspozytywnym. Wyjątek ten obejmuje sytuacje w której jest zgoda stron na jego zastosowanie oraz okoliczność, że brak takiego zastąpienia skutkowałby upadkiem umowy i niekorzystnymi następstwami dla konsumenta, który na takie niekorzystne rozwiązanie się nie godzi. Ponadto, podniesiono, że w odniesieniu do przeliczenia należności stron brak jest

możliwości zastępowania niedozwolonych klauzul umownych przepisami o charakterze ogólnym, które są przepisami dyspozytywnymi.

Podnieść należy, że zgodnie z art. 6 ust. 1 dyrektywy (...) należy dążyć do osiągnięcia stanu niezwiązania konsumenta nieuczciwymi postanowieniami umownymi, przy jednoczesnym utrzymaniu w mocy umowy, o ile jest to prawnie możliwe. W niniejszej sprawie wyeliminowanie postanowień niedozwolonych nie prowadzi do upadku umowy jako takiej. Za możliwością utrzymania umowy przemawia okoliczność, że po wyeliminowaniu z umowy postanowień niedozwolonych, nadal znana jest kwota i waluta kredytu, cel kredytu, okres i termin spłaty, wysokość prowizji oraz oprocentowanie. Zatem, tak skonstruowana umowa w pełni spełnia przesłanki umowy kredytu w świetle prawa bankowego i pozostaje zgodna z zasadą swobody kształtowania stosunków umownych, nie naruszając tym samym zasad współżycia społecznego. Eliminacja postanowień dotyczących kursów wymiany, nie zmienia zasadniczych postanowień umowy, tj. umożliwia powodowi skorzystanie z kredytu udzielonego przez pozwanego, z obowiązkiem spłaty w określonym czasie, przy ustalonym oprocentowaniu. W tym miejscu wskazać należy, że eliminacja klauzul abuzywnych czyni zadość celu przepisów odnoszących się do niedozwolonych klauzul umownych w zakresie wyłącznego niestosowania tych postanowień, gdyż umowa powinna nadal obowiązywać bez jakichkolwiek innych zmian, o ile jest to prawnie możliwe (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2017 r. sygn. akt: II CSK 803/16.)

W ocenie Sądu brak jest przesłanek do uznania przedmiotowej umowy o kredyt za nieważną. Umowa stron nadal może być wykonywana jako umowa kredytu bankowego po wyeliminowaniu spornych postanowień. W oparciu o pozostałe postanowienia umowy możliwe jest bowiem określenie praw i obowiązków stron. Zatem, w myśl przepisu art. 385¹ § 2 k.c. należało wyeliminować postanowienia umowne o charakterze niedozwolonym składające się na klauzulę waloryzacyjną uznając, że udzielony powodowi kredyt stanowił w istocie kredyt złotowy niezawierający takiej klauzuli.

Z tych przyczyn Sąd na podstawie art. 58 k.c. oraz powołanych przepisów oddalił żądanie ustalenia nieważności umowy kredytu, uznając, że usunięcie z umowy niedozwolonych postanowień nie powoduje jej nieważności. (pkt I wyroku).

Powodowie wskazywali, że w pierwszej kolejności dochodzą roszczenia o zapłatę wynikającego z nieważności umowy, bądź w przypadku uznania umowy za ważną – z ustalenia bezskuteczności częściowej w zakresie klauzul indeksacyjnych. Skoro umowa łącząca strony nie jest nieważna brak jest podstaw do orzeczenia obowiązku zwrotu uiszczonych należności. Z tego względu, powództwo o zapłatę kwot 101.397,37 zł i 25.509,37 CHF oparte o nieważność umowy zostało oddalone w pkt. II wyroku. Umowa jest i winna być nadal wykonywana przez strony. Należy zatem przyjąć, że umowa stron jest ważna i skuteczna, natomiast bezskuteczne i niewiążące powodów są postanowienia dotyczące mechanizmu indeksacji.

Podstawę dochodzonego roszczenia o zapłatę z tytułu bezskuteczności postanowień stanowią zatem przepisy art. 410 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c. Zgodnie z art. 405 k.c., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. W myśl natomiast art. 410 § 1 i 2 k.c. przepisy artykułów poprzedzających stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. Świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

W celu ustalenia wysokości dokonanej przez powodów nadpłaty Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu bankowości M. M.. Sporządzona opinia w sposób obrazowy i wyczerpujący przedstawia wyliczenie kwoty nienależnie uiszczonych świadczenia, przy czym opinia ta nie budzi co do dokonanych obliczeń wątpliwości.

Rozliczenia kredytu dokonano po pierwsze przy założeniu, że kredyt został udzielony w kwocie wyrażonej w złotych polskich oraz spłacany zarówno w tej walucie jak i (...), z niezmiennymi parametrami umowy (w tym okresie

kredytowania, wysokości oprocentowania), po drugie dokonując przeliczenia dokonanych przez powodów wpłat w (...) na złote polskie według kursu średniego NBP.

Sąd, dla prawidłowego dokonania obliczeń, za miarodajny, zgodnie z tym co zostało wcześniej napisane przyjął wariant, w którym umowa nie zawiera klauzuli indeksacyjnej, a kredyt jest oprocentowany według stawki i z zastosowaniem marż pozwanego zawartych w umowie kredytowej i podlega spłacie w ratach wskazanych w umowie.

Z dokonanego rozliczenia wynika, iż w okresie od 8 stycznia 2010 r. do 25 lutego 2015 r. powód nadpłacił kwotę 26.456,61 zł i w okresie od 26 lutego 2015 r. do 30 czerwca 2019 r. kwotę 7.488,04 CHF z tytułu rat kapitałowo – odsetkowych i taką kwotę Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów w pkt. III i IV wyroku.

Sąd na podstawie art. 481 k.c. orzekł o obowiązku zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie, a mianowicie od kwoty 7.488,04 CHF od dnia 25 grudnia 2020 r., tj. po upływie 14 dni od dnia doręczenia pozwanemu pisma modyfikującego powództwo (odpis pisma doręczono pozwanemu 10 grudnia 2020 r., zatem pozwany dysponował odpowiednim czasem, aby spełnić świadczenie), natomiast od kwoty 26.456,61 zł od dnia 18 lutego 2020 r. tj. po upływie 14 dni od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia, zgłoszonego przez pozwanego, Sąd uznał go za chybiony. Zgodnie z utrwaloną już linią orzecniczą, w przypadku dochodzenia nadpłaconych rat kapitałowo–odsetkowych lub zwrot świadczenia z tytułu nieważności umowy, w oparciu o konstrukcję świadczenia nienależnego okres przedawnienia wynosił 10 lat zgodnie z art. 118 k.c. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, termin przedawnienia wynosi 6 lat. Zgodnie z art. 5 ust. 2 cytowanej ustawy, jeżeli termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie ustawy. Niewątpliwie zatem, według dotychczasowych przepisów, okres przedawnienia 10 lat nie upłynął. Pozew został wniesiony w dniu 8 stycznia 2020 r., a żądanie zapłaty dotyczy okresu od dnia 8 stycznia 2010 r. Roszczenie o ustalenie nieważności umowy nie ulega zaś przedawnieniu.

Orzeczenie o kosztach procesu Sąd oparł na treści przepisu art. 100 k.p.c. W oparciu o powyższy przepis, mając na uwadze, że żądanie powodów zostało tylko częściowo uwzględnione, koszty zostały wzajemnie zniesione między stronami. Na koszty procesu poniesione przez powodów składały się: opłaty za udzielone pełnomocnictwo w wysokości 34 zł, opłata sądowa od pozwu w wysokości 1.000 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 10.800 zł, wydatki na wynagrodzenie biegłego w kwocie 1.457,55 zł. Na koszty procesu poniesione przez stronę pozwaną składały się z kolei: opłata za udzielone pełnomocnictwo w wysokości 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 10.800 zł.

sędzia Ewa Oknińska